

بستن کمر بند می تواند خطر مرگ و میر را در سرنشینان صندلی عقب، ۲۵ تا ۷۵ درصد کاهش دهد.

بازار تاپر متعادل می شود

سختگوی انجمن صنعت تایر ایران با بیان این که بازار تایر به زودی متعادل می شود، گفت: «افزایش ۳۲ درصدی قیمت تایرهای نخی و ۲۰ درصدی تایرهای رادیال خودروهای باری و سواری در مقایسه با بازار سیاه ایجاد شده برای این کالا در ماههای گذشته، به نفع مصرف کنندگان است و این بازار به زودی به تعادل می رسد.» مصطفی تنها گفت: «در بازار با دو قیمت مصوب فروش و قیمت حاشیه ای مواجه هستیم که در عمل مردم مشتری ان قیمت های حاشیه ای را می پرداختند.»

بورس

بورس ۸۸۲ واحد افت کرد

شهروند | در جریان دادوستدهای دیروز بازار سرمایه تعداد یک میلیارد و ۲۵۲ میلیون سهم و حق تقدم به ارزش ۳۲۳ میلیارد تومان در ۱۲۵ هزار نوبت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس با افت ۸۸۲ واحدی در ارتفاع ۱۶۵ هزار و ۳۵۲ واحد قرار گرفت. شاخص های اصلی بازار سرمایه هم روز منفی را پشت سر گذاشتند، به طوری که شاخص قیمت (وزنی - ارزشی) ۱۲۵۶ واحد، آزاد شناور ۱۰۰۱ واحد، بازار اول ۹۴۸ واحد و بازار دوم ۳۱۸ واحد افت و شاخص های کل (هموزن) ۲۹ واحد و قیمت (هموزن) ۲۰ واحد رشد کردند. در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۹۷۴ میلیون ورقه به ارزش ۵۲۴ میلیارد تومان در ۱۲۶ هزار نوبت، آیفکس ۶.۲ واحد افت کرد و در ارتفاع ۱۸۵۱ واحد قرار گرفت.

یادداشت

دلار واقعی، زیر ساخت افزایش تولید

سجاد تبریزی
کارشناس اقتصادی

نصف هزینه سفر به کیش را نیاز داشت. با سوالاتی نظیر این که صنعت نساجی ایران چگونه ورشکست شد، چرا تولید پوشاک در کشور به قهقرا رفت یا چرا همه کفش های ما، شرق دور می آید؟ بازار عراق یکی از بازارهایی است که سایپا یا دیگر خودروسازان می توانند به آن فکر کنند و پراید یکی از محصولات است که ایران می تواند صادر کند. مسلماً اگر معادله ارزی با دلایل مردم فریبانه تغییر نکند و دولت یا دولت های بعدی برای کسب آبرو، بار دیگر دلار نفتی را وارد بازار نکنند، هم بازارهای بزرگتری در انتظار محصولات ایرانی است و هم تولید کنندگان باین اصلاح ساختاری، امکان رقابت های جدی و سنگین با رقبای خارجی خواهند داشت.

باید در نظر داشت که دلار در کشور ما امروز به قیمت «واقعی» رسیده است ولی در دنیای امروز، دولت های حامی تولید، قیمت ارز را به طور مصنوعی بالا می برند. به عبارت دیگر، دولت هایی نظیر دولت چین و کره یا حتی ژاپن و ترکیه، به محض بالا رفتن ارزش پول ملی خود، به سرعت دست به کار می شوند و با جمع آوری دلارهایی که بخش خصوصی به بازار داخلی آورده، قیمت ارز را افزایش می دهند. این اقدام در ادبیات سیاسی - اقتصادی به عنوان «جنگ ارزی» شناخته می شود. در واقع کشوری که قیمت ارز را به طور مصنوعی بالا می برد، بخشی از مشکلات اقتصادی و عقب ماندگی خود را به اقتصاد آمریکا (به عنوان مالک دلار) و کشورهای دیگری تحمیل می کند که نابخردانه قیمت ارز را در کشور خود پایین نگه می دارند. موضوع جنگ ارزی اختلاف اصلی و اساسی دولت آمریکا با دولت هایی است که دامپینگ ارزی می کنند و امسال ترامپ بخشی از سخنرانی خود در سازمان ملل را به محکومیت این اقدام دولت چین (به عنوان بزرگترین اقتصاد دامپینگی) اختصاص داد که نشان از فشار بالای این سیاست به دولت آمریکا دارد.

«واقعی» شدن قیمت دلار و ارزهای خارجی در ایران، ما را کم کم با واقعیت دنیای امروز آشنا کرده و در بلند مدت تغییرات گسترده ای را در معادلات اقتصادی داخلی ایجاد می کند. در صورت تداوم این سیاست، می توان انتظار داشت اقتصاد ایران طی سال های آتی از یک وارد کننده حرفه ای به صادر کننده مبتدی تبدیل شود. بدون شک این تغییرات با مشقت هایی برای طبقه متوسط همراه است، اما تغییر اصلی در طبقه بالا و دهک های ابتدایی یا به عبارتی در میان سلاطین واردات اتفاق می افتد. دهک اول، رانست داران و رانت خواران با اشراف به این موضوع تلاش بی حد و حصری را در ایجاد نارضایتی عمومی کرده و احتمالاً بیش از این خواهند کرد تا این تغییر در اقتصاد ایجاد نشود.

به نظر می رسد لازم است دولت در این شرایط با باز کردن موضوع و توضیح مفکی، افکار عمومی را نسبت به تغییرات ساختاری اقتصاد پس از اصلاح قیمت ارز و ویژگی های واقعی شدن قیمت آن از جمله تاثیر مستقیم آن در مسأله اشتغال اقناع کند و از سوی دیگر با تمهیداتی فشار اقتصادی را روی دهک های پایین کاهش دهد تا زمانی که تغییرات به ثمر بنشیند.

شاید برای شما هم این سؤال مطرح شده باشد که چرا و چگونه قیمت تولیدات یک کشور دیگر با فاصله ده ها هزار کیلومتری وقتی به بازار داخلی ما می رسد، به قدری پایین است که هیچ تولید کننده داخلی نمی تواند به رقابت با آن حتی فکر کند. در برخی اقلام فقط هزینه حمل و نقل داخلی، از قیمت کالای وارداتی بیشتر است و حتی در اقلامی که هیچ وابستگی به واردات هم ندارد (مثلاً بیل و کلنگ)، تولید کننده داخلی نمی تواند قیمت کالای تولیدی خود را به کالای وارداتی نزدیک کند. آیا کارگر چینی رایگان کار می کند؟ آیا تولید کننده کره ای سودی برای خود و شرکتش در نظر نمی گیرد؟ چرا با وجود هزینه های به مراتب بالاتر تولید در این کشورها به ویژه در زمینه سوخت و انرژی، قیمت تمام شده محصولات آنها تا این حد پایین است؟

چگونگی تسخیر بازار ایران توسط چین، کره یا حتی ترکیه برای کسانی که از نزدیک با بازار سر و کار دارند، چندان دشوار نیست، اما شاید تا سال گذشته و زمانی که بازار داخلی الوده به دلارهای نفتی بود، توضیح موضوع برای عموم مردم دشوار بود.

برای درک بهتر موضوع می توان مثالی ملموس زد. تا سال گذشته، پراید سایپا در عراق به قیمت ۳۶ میلیون تومان عرضه می شد. اگر قیمت دلار سال گذشته را ۳۶۰۰ تومان فرض کنیم، این خودرو در عراق به قیمت ۱۰ هزار دلار فروخته می شد. حالا واقعی شدن قیمت ارز در داخل کشور طی سال گذشته، این معادله را تغییر داده است. حالا سایپا به دلیل وابستگی برخی قطعات به دلار، مجبور است تا حدود ۴۰ درصد قیمت پراید را افزایش دهد. در واقع پراید امسال برای عرضه در عراق احتمالاً (به نسبت تغییر قیمت داخلی) حدود ۴۸ میلیون تومان تمام می شود. با نرخ دلار امروز، (کنال ۱۰ هزار تومان) قیمت پراید امسال در عراق می تواند حدود ۴۸۰۰ دلار تمام شود. به عبارت دیگر، با اینکه هزینه تولید پراید در داخل بیش از ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده، اما قیمت آن در بازار جهانی ۵۰ درصد کاهش یافته است! این شرایط امکان رقابت سایپا با دیگر خودروسازان خارجی در بازار عراق را فراهم می کند.

اندکی دقت در این تغییر معادله مشخص می کند، صرفاً با اصلاح قیمت ارز و خروج دلار حاصل از فروش نفت از بازار، حتی با وجود بالا رفتن هزینه تولید، امکان رقابت تولید کنندگان در بازارهای بین المللی فراهم می شود. همچنین اندکی تأمل در این مورد، برای ما مشخص می کند که چرا و چگونه تولید کنندگان از آن سوی دنیا، بدون تلاش و ویژگی های به راحتی می توانند امکان تولید را از تولید کننده داخلی برانند.

دقت بیشتر در این موضوع، گره های دیگر ذهنی ما ایرانیان را نیز می گشاید: مثلاً اینکه هزینه سفر به تایلند و اقامت در هتل هایی که خدماتی به مراتب بالاتر از هم قطران داخلی خود می دهند، کمتر از نصف سفر به شیراز خردمان بوده یا مسافرت چند روزه به استانبول

گراف و کافه «؟» از معروف ترین و لاکچری ترین کافه های تهران هستند که قیمت هایشان هم نجومی است. این کافه ها قیمت های بالایی دارند و معمولاً هم در حال رقابت با یکدیگر هستند. مثلاً در ویونا که در اغلب نقاط تهران هم شعبه دارد، هیچ نوشیدنی یا خوراکی زیر ۱۴ هزار تومان پیدا نمی کنید. قهوه ها و نوشیدنی های گرم این کافه معروف و پر طرفدار از ۱۴ هزار تومان آغاز می شود و به ۲۰ هزار تومان می رسد. ویونا یکی از کافه های است که پیش غذا و غذاهای گرانی سرو می کند، اما همیشه مشتریان مخصوص به خود را دارد. یکی دیگر از کافه های گرانتقیمت در شمال شهر کافه سبوس است که پیش غذا هایش بالای ۱۵ هزار تومان و ساندویچ ها و برگر هایش هم از ۲۵ هزار تومان تا ۴۵ هزار تومان است. کافه ویکولو هم که در الهیه قرار دارد، معماری فوق العاده ای شبیه به کوچه های قدیمی اروپایی دارد. این کافه رستوران، از گران ترین کافه های تهران است و در این کافه نمی توانید سفارشی کمتر از ۲۰ هزار تومان داشته باشید. بقیه کافه های لاکچری تهران هم وضعیت همین طور است. آنها بنا به هزینه بالایی که بابت ساخت کافه معروف شان کرده و حتی بنا به اجاره ای که پرداخت می کنند قیمت های بالایی دارند، اما مشتریان ثابتی هم دارند که با وجود افزایش ۳۰ تا ۵۰ درصدی قیمت ها همچنان رفتن به این کافه ها را ترجیح می دهند.

بازار طلا و ارز

بازار جهانی		بازار ارز	
تغییر	قیمت (دلار)	تغییر	مبادلاتی
-	۱۲۴۸.۵۳	-	۴۲,۰۰۰
-	۱۴.۷۱	-	۴۷۸۳.۱
-	۵۸.۷۹	-	۵۳۴۶.۴
-	۶۱.۳۱	-	۱۱۴۳.۷

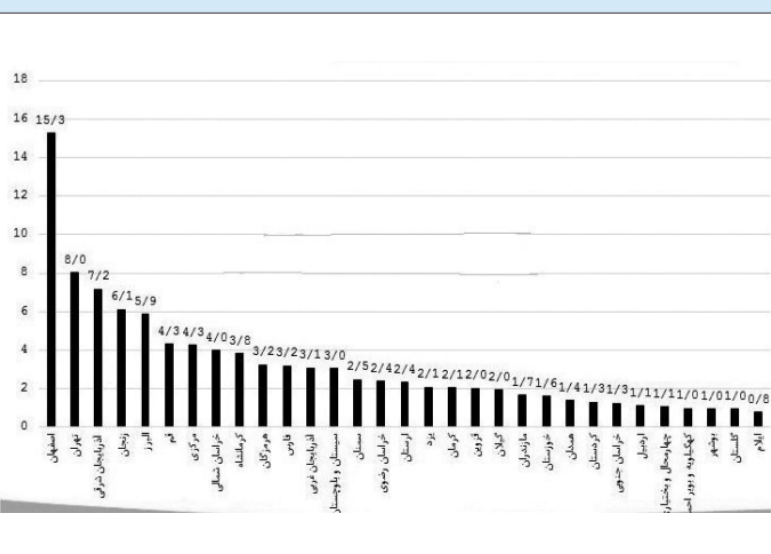
بازار کالا

نام میوه	حداقل در میدان تره بار	حداکثر در میدان تره بار
انار	۳۵۰۰	۱۰۰۰۰
انگور	۳۵۰۰	۱۱۰۰۰
پرتقال جنوب	۵۰۰۰	۹۰۰۰
پرتقال شمال	۱۵۰۰	۳۵۰۰
خیار رسمی	۱۵۰۰	۴۰۰۰
سیب	۴۰۰۰	۹۰۰۰
کیوی	۴۰۰۰	۸۰۰۰
موز	۸۵۰۰	۱۱۰۰۰
نارنگی	۳۰۰۰	۶۰۰۰
ازگیل	۹۰۰۰	۲۰۰۰۰
نارنگی یافا	۲۵۰۰	۵۵۰۰
هندوانه	۱۰۰۰	۳۵۰۰
خرمالوکن	۵۰۰۰	۹۰۰۰
کیوی	۴۰۰۰	۸۰۰۰
لیوشیرین	۲۵۰۰	۴۰۰۰
نارنگی انشو	۳۰۰۰	۶۰۰۰
گریپ فروت توسرخ	۳۰۰۰	۵۰۰۰

نمودار

سهامیه ایجاد شغل هر استان چقدر است؟

در راستای تفاهنامه وزارت صنعت و معدن با سازمان برنامه و بودجه برای ایجاد ۲۷۰ هزار فرصت شغلی جدید، سهم هر استان در فرصت های شغلی جدید تعیین شد. استان های اصفهان، تهران و آذربایجان شرقی به ترتیب با داشتن ۱۵،۳ و ۸،۰ و ۷،۲ درصد و استان های بوشهر، گلستان و ایلام به ترتیب با ۱،۰ و ۱،۰ و ۰،۸ درصد دارای کمترین سهم در فرصت های شغلی جدید در این طرح هستند.

**بهای اسکناس آمریکایی به کانال ۹ هزار تومان رسید
سقوط آزاد دلار ادامه دارد**

بررسی های میدانی از بازار ارز تهران حکایت از ریزش نرخ دلار در ساعات ابتدایی معاملات دیروز چهارشنبه ۲۱ آذرماه داشت به نحوی که نرخ به ۹۹۰۰ تومان رسید. در ساعات ابتدایی معاملات دیروز بازار ارز، تابلوی صرافی های بانکی نرخ ۱۰ هزار و ۵۰۰ تومانی برای خرید و ۱۰ هزار و ۱۰۰ تومانی برای فروش را نشان می داد که در برخی صرافی ها، نرخ به کانال

شهروند | سقوط دلار ادامه دار شد و قیمت اسکناس آمریکایی به کانال ۹ هزار تومان رسید. گرچه دلار ساعتی بیشتر در کانال ۹ هزار تومان نماند و دوباره به بازه قیمتی ۱۰ هزار تومان برگشت اما صرافی های میدان فردوسی تهران معتقدند که دلار بیشتر از این افت قیمت نخواهد داشت. آنها از مقاومت عجیب دلار برای ریزش در کانال های پایین تر می گویند و توضیح می دهند که در دوره گذشته و زمان تحریم هم قیمت دلار به حدود سه برابر رسید و بنابراین دلار ۲ هزار و ۴۰۰ تومانی اگر با منطق تحریم و کاهش فروش نفت باشد، قیمتش همین حدود ۹ تا ۱۰ هزار تومان خواهد بود. به رغم این که صرافی های بانکی دیروز معاملات خود را با نرخ ۱۰ هزار و ۱۰۰ تومانی برای خرید آغاز کردند، اما اندکی پس از شروع معاملات، نرخ وارد کانال ۹۰۰۰ تومانی شد.